

O`ZBEKISTONDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN LOYIHALAR DOIRASIDA YARATILGAN IXTIRO VA KASHFIYOTLAR

X.Nabiyeva, N.Muratova

O`zDJTU

Annotatsiya: O'zbekistonda startap loyihalari doirasida ko'plab innovatsion g'oyalar amalga oshirilmoqda. Ushbu maqolada mamlakatimizda amalga oshirilayotgan loyihalar doirasida yaratilgan ixtiro va kashfiyotlar haqida so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: loyiha, ixtiro, startap, innovatorlar, energetika, ilm-fan, axborot texnologiyalari, onlayn platforma, interaktiv materiallar.

Mamlakatimizda so'nggi yillarda ilm-fan va texnologiyalar sohasida katta o'zgarishlar ro'y bermoqda. Bu o'zgarishlar nafaqat iqtisodiy rivojlanishga, balki jamiyatimizning turmush darajasini oshirishga ham xizmat qilmoqda. O'zbekistonda amalga oshirilayotgan loyihalar doirasida yaratilgan ixtiro va kashfiyotlar mamlakatimizni yanada rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Har bir loyiha va innovatsiya bizning kelajagimizni yanada yorqin qilishga yordam beradi. Biz barchamiz birgalikda bu jarayonga hissa qo'shishimiz lozim. O'zbekistonda startap loyihalari so'nggi yillarda tez sur'atlar bilan rivojlanmoqda. Yosh tadbirkorlar va innovatorlar uchun yangi imkoniyatlar yaratilmoqda, bu esa mamlakat iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish va raqamli transformatsiyalash jarayonlariga hissa qo'shmoqda. Quyida O'zbekistonda amalga oshirilayotgan ba'zi startap loyihalari haqida ma'lumotlar keltirilgan:

1. Qishloq xo'jaligi innovatsiyalari:

O'zbekistonda qishloq xo'jaligini rivojlantirish maqsadida bir qator innovatsion loyihalar amalga oshirilmoqda. Masalan, "O'zbekqishloqxo'jalik" ilmiy-tadqiqot instituti tomonidan yaratilgan yangi turdagi suv tejovchi sug'orish tizimlari. Bu tizimlar orqali dehqonlarimiz suv resurslarini samarali ishlatish imkoniyatiga ega bo'lishmoqda, bu esa qishloq xo'jaligi mahsuldorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Qishloq xo'jaligini rivojlantirish maqsadida **"AgroTech"** startaplari ham faoliyat yuritmoqda. Masalan, **"AgroSmart"** platformasi qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetkazib berish va savdo qilishda yordam beruvchi texnologiyalarni taklif etadi.

2. Energiya samaradorligi:

O'zbekistonning energetika sohasida ham ixtirolar amalga oshirilmoqda. Masalan, **"O'zbekenergo"** kompaniyasi tomonidan quyosh energiyasidan foydalanishga yo'naltirilgan loyihalar kengaytirilmoqda. Samarqand viloyatida

joylashgan yangi quyosh elektr stantsiyasi nafaqat energiya ishlab chiqarishni oshiradi, balki ekologik toza energiya manbalarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi.

3. Tibbiyot va farmatsevtika:

Tibbiyot sohasida ham O'zbekistonda yangiliklar ko'p. O'zbekiston Tibbiyot akademiyasi va boshqa ilmiy muassasalar tomonidan yangi dori vositalari va davolash usullari ishlab chiqilmoqda. Misol uchun, O'zbekistonda ishlab chiqarilgan yangi antimikrobiyal dori vositalari infeksiyon kasalliklarni davolashda samaradorligini isbotlagan.

4. Axborot texnologiyalari:

Axborot texnologiyalari sohasida ham O'zbekistonda ko'plab ixtirolar mavjud. **"IT Park"** tashkiloti tomonidan yosh dasturchilar uchun yaratilgan innovatsion muhit, startaplarni qo'llab-quvvatlash va raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi uchun imkoniyatlar yaratmoqda. Buning natijasida, yoshlarimiz o'z g'oyalarini amalga oshirish uchun zarur sharoitlarga ega bo'lmoqdalar.

IT Park — O'zbekistonda axborot texnologiyalari va dasturlash sohasida innovatsion loyihalarni rivojlantirish uchun tashkil etilgan platforma. IT Park yosh dasturchilar va startaplar uchun zarur infratuzilma, treninglar va investitsiyalarni taqdim etadi. Bu yerda ko'plab startaplar o'z g'oyalarini amalga oshirish imkoniyatiga ega.

MyTaxi — O'zbekistonda ishlab chiqilgan taksi chaqirish ilovasi. Bu ilova foydalanuvchilarga qulay narxlarda taksi xizmatlaridan foydalanish imkonini beradi. MyTaxi, shuningdek, haydovchilar uchun ham yaxshi imkoniyatlar yaratadi, masalan, o'z xizmatlarini kengaytirish va mijozlar bazasini oshirishda yordam beradi.

Oson — to'lovlarni amalga oshirish va moliyaviy xizmatlarni taqdim etuvchi mobil ilova. Oson foydalanuvchilarga turli xil to'lovlarni, shu jumladan kommunal xizmatlar, mobil aloqa va boshqa to'lovlarni tez va qulay bajarish imkonini beradi.

Tashkent City — O'zbekistondagi yangi biznes markazi bo'lib, u startaplar va innovatsion kompaniyalar uchun zamonaviy ofis joylarini taqdim etadi. Bu loyiha O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishiga hissa qo'shadi va xalqaro investorlarni jalb qilishni maqsad qilgan.

Ucell kompaniyasi tomonidan tashkil etilgan Ucell Startap loyihasi, yosh tadbirkorlarga o'z g'oyalarini amalga oshirishda yordam berish uchun mo'ljallangan. Ucell Startap turli xil treninglar, mentorlik dasturlari va moliyaviy qo'llab-quvvatlashni taklif etadi.

O'zbekistonda ta'lim sohasida ham bir qator startaplar paydo bo'lmoqda. Masalan, "Eduson" va "ZiyoNet" kabi platformalar o'quvchilarga onlayn ta'lim olish imkoniyatini taqdim etadi. Bu platformalar ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi va o'qituvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratadi. Ta'lim — har bir jamiyatning poydevori va uning rivojlanishi uchun muhim omil hisoblanadi. Bugungi kunda

zamonaviy texnologiyalar yordamida ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilish imkoniyatlari mavjud. O'zbekiston bu borada o'zining innovatsion startaplari bilan ajralib turadi.

ZiyoNet platformasi - onlayn ta'lim resurslari bilan boyitilgan platforma bo'lib, o'quvchilar va talabalar uchun darsliklar, videolar va testlarni taqdim etadi. ZiyoNet o'quvchilarga mustaqil ravishda bilim olish imkonini beradi va ularning ta'lim jarayonini yengillashtiradi.

Eduson startapi ham o'ziga xos ahamiyatga ega. Ushbu platforma video darslar va interaktiv materiallar orqali turli fanlarni o'rganish imkoniyatini beradi. O'qituvchilar uchun darslarni yaratish va o'quvchilar bilan baham ko'rish imkoniyati mavjud bo'lib, bu ta'lim jarayonini yanada qiziqarli qiladi.

Yana bir muhim loyiha — **Maktab.uz**. Bu maktab o'quvchilari uchun mo'ljallangan onlayn platforma bo'lib, o'quvchilar dars materiallarini, testlarni va qo'shimcha resurslarni topishlari mumkin. Maktab.uz o'qituvchilar uchun ham darslarni rejalashtirish va baholashda yordam beradi.

Shuningdek, **Smart Education startapi** ta'lim jarayonini raqamlashtirishga qaratilgan. Ushbu loyiha maktablarga zamonaviy texnologiyalarni joriy etishga yordam beradi, masalan, elektron jurnal va onlayn baholash tizimlari orqali.

O'qituvchi.uz platformasi esa o'qituvchilarni birlashtiradi va ularga bilimlarini oshirish, tajriba almashish va yangi pedagogik usullarni o'rganish imkoniyatini beradi. O'qituvchilar bu yerda o'z darslarini baham ko'rishlari va bir-birlari bilan fikr almashishlari mumkin.

Kahoot! O'zbekiston startapi interaktiv o'yinlar orqali ta'lim berish uchun mo'ljallangan platformadir. O'qituvchilar darslarni qiziqarli va interaktiv tarzda o'tkazish uchun ushbu platformadan foydalanmoqda, bu esa o'quvchilarning bilimlarini sinab ko'rishlariga yordam beradi.

Va nihoyat, **EduGo** — onlayn til kurslari taklif etuvchi platforma bo'lib, foydalanuvchilarga ingliz, rus va boshqa tillarni o'rganish imkonini beradi. Kurslar interaktiv materiallar va video darslar orqali olib boriladi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistondagi ushbu ta'lim startaplari ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga qaratilgan. Ular o'qituvchilar va o'quvchilarga zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali bilim olish jarayonini yengillashtirib, kelajak avlodni tayyorlashda muhim rol o'ynaydi. O'zbekistonda startap loyihalari doirasida ko'plab innovatsion g'oyalar amalga oshirilmoqda. Yosh tadbirkorlar uchun yaratilayotgan sharoitlar va qo'llab-quvvatlash O'zbekistonning iqtisodiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Ushbu startaplar nafaqat iqtisodiy o'sishga, balki jamiyat hayotining turli sohalarida ham ijobiy o'zgarishlarga olib kelmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro`yxati:

1. Abdullayev, B. (2021). O'zbekistonda innovatsion rivojlanish: muammolar va yechimlar. Tashkent: Fan va texnologiyalar nashriyoti.
2. Isakov, D. (2019). O'zbekistonda ixtirochilik va innovatsiyalar: tarix va zamonaviylik. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi.
3. Jumayev, R. (2020). O'zbekistonda energetika sohasidagi yangi kashfiyotlar. Tashkent: Energetika vazirligi.
4. Khamraev, A. (2021). "O'zbekistonda raqamli iqtisodiyot va innovatsion loyihalar". Iqtisodiy tadqiqotlar jurnali, 7(4), 30-42.
5. Murodov, S. (2022). "Yosh ixtirochilar: O'zbekistondagi yangi kashfiyotlar". Yosh olimlar jurnali, 5(1), 45-60.
6. Rahimov, A. (2020). "O'zbekistonning yangi texnologiyalari va ularning amaliyoti". O'zbekiston ilmiy jurnali, 3(2), 15-25.
7. Siddikov, I. (2019). "O'zbekistondagi startaplar va innovatsion g'oyalar". Biznes va innovatsiyalar jurnali, 8(3), 12-20.